

Inflace u cíle. Elektřina ale zdražuje výrazně víc

Sabina Ali

redaktorka MF DNES

V březnu rostly ceny v porovnání s předchozím rokem stejným tempem jako v únoru: o rovná dvě procenta. Zdražování zpomalují potraviny, které oproti loňsku dokonce o šest procent zlevnily. Ušetřit se dá hlavně na mouce, vepřovém nebo jogurtech. Část položek ale vykazuje opačný trend.

„Čtvrtinu inflace generují ubytovací a stravovací služby, které za poslední tři roky zdražily o 50 procent. Je to český inflační rekordman, kterému sekundují náklady na bydlení,“ říká ekonom banky Creditas Petr Dufek.

V nákladech na bydlení pak vyniká podle dat ČSÚ elektřina, která zdražuje dokonce dvouciferným tempem. Češi za ni v březnu platili průměrně o 13 procent víc než loni.

➔ **Pokračování na str. 16**

Inflace u cíle. Elektřina ale zdražuje víc

Sabina Ali
redaktorka MF DNES

➔ Pokračování ze str. 1

Zvýšení cen elektřiny má na svědomí její regulovaná složka, kterou nastavuje Energetický regulační úřad. Ta od ledna zdražila o 65,7 procenta, a to hlavně kvůli opětovnému zavedení poplatku za obnovitelné zdroje. Jedna megawatthodina pro domácnosti v průměru podle ERÚ zdražila o necelých 1 100 korun.

V tom, kolik lidé platí za silovou složku elektřiny, hrají velký rozdíl fixace ceny. Pokud si domácnost smlouvou zajistila stálou cenu na delší období, po konci fixace se může faktura za elektřinu citelně zvýšit. Fixace tak vývoj na trhu výrazně zpřehledňují.

„Fixování ceny je obecně velkým problémem. I nyní dojíždějí některým odběratelům fixace z předkriзовé doby. Tito odběratelé si za sílovku výrazně připlatí, ale dlouhou dobu platili výrazně méně, než by odpovídalo době,“ řekl MF DNES Michal Macenauer, ředitel strategie poradenské společnosti EGÚ Brno.

Dodavatelé podle něj ale nyní silovou elektřinu ve svých nových nabídkách oproti loňsku spíše zlevňují. „Srovnání cenové úrovně dodávek elektřiny na malooběru v březnu 2023 a březnu 2024 ukazuje obecně pokles plateb za silovou elektřinu, a to podle našich odhadů v průměru o sedm procent,“ dodává Macenauer.

Například ČEZ letos zlevňoval už třikrát, naposledy 1. dubna roční fixovaný produkt. Nižší ceny hlásí také innogy nebo Pražská energetika. Experti ale upozorňují, že v ceně silové elektřiny se v budoucnu mohou negativně odrazit případné geopolitické nepokoje nebo nepřítel počasí.

Nad inflací proto ještě vyhráno není, což ve svém projevu po zatím posledním snížení úrokových sazeb zdůraznil také Aleš Michl, guvernér České národní banky, která má cenovou stabilitu v popisu práce. „V zemi byla obnovena cenová stabilita, ale vidíme proinflační rizika. Proto bankovní rada považuje za nezbytné vytrvat v přísné měnové politice a sazby snižovat opatrně,“ uvedl. V případě potřeby jsou podle něj bankéři připraveni proces snižování úroků, jimiž inflaci krotí, kdykoli zastavit.

Růst spotřebitelských cen by znovu mohl zrychlit zejména kvůli následujícím jevům, jak shrnuje redakce MF DNES:

1 Zdražování ve službách

Ceny stravovacích služeb v březnu meziročně stouply o 8,2 procenta, ubytovacích o devět procent. Zdražování přitom s největší pravděpodobností bude pokračovat i v dalších měsících. Změny v DPH, kvůli nimž se z nižší sazby do 21procentní přesunulo například čepované pivo a limonády, totiž do cen promítly zatím jen některé podniky.

Podle Luboše Kastnera z Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR tak na začátku roku učinila pouze pětina provozovatelů. „Naplnilo se to projeví až s hezkým počasím, kdy začne sezona zahrádek,“ očekává Kastner.

Služby podle něj navíc mohou spoléhat na vyšší poptávku podpořenou růstem segmentu cestovní-

ho ruchu. I proto si mohou dovolit ceny v některých oblastech dál zvyšovat.

2 Příliš vysoká cena ropy

Cena ropy se na trhu za poslední tři měsíce zvýšila o téměř 20 procent a poprvé od října pokořila hranici 90 dolarů za barel. „Hlavním důvodem je rozhodnutí aliance OPEC+ znovu prodloužit těžební škrty v rozsahu 2,2 milionu barelů denně do konce druhého čtvrtletí.

Nad rámec kolektivních škrťů přitom Saúdská Arábie dobrovolně omezuje produkci o dodatečný milion barelů denně, Rusko přibližně o půl milionu barelů denně,“ vysvětluje analytik ČSOB Dominik Rusinko. K růstu přispěly rovněž nedávné ukrajinské útoky na ruské rafinerie společně s narušením tankerové dopravy v Rudém moři.

Drahá ropa je jedním z proinflačních rizik hlavně kvůli tomu, že její cena ovlivňuje nejen pohonné hmoty, ale i další položky spotřebitelského koše.

Nad inflací ještě vyhráno není, což zdůraznil také guvernér ČNB.

3 Tlak na růst mezd zaměstnanců

Inflaci podle ČNB ohrožuje také pomalejší odezívání zvýšených inflačních očekávání. Jinými slovy, lidé si na zdražování zvykli a stále nejsou pevně přesvědčení, že už definitivně skončilo.

Toto přesvědčení by mohlo zaměstnance přimět požadovat vyšší mzdy. A pokud by na požadavky zaměstnavatelé reagovali kladně - třeba kvůli tomu, že nezaměstnanost je stále velmi nízká - lidé by mohli začít více utrácet. To by sice pomohlo ekonomice růst, ale podnítilo by to zároveň inflaci.

Nicméně zatím k tomu nedochází. Letos mzdy stouply v průměru lehce přes šest procent.

4 Oslabená koruna zvyšuje cenu dováženého zboží

Slábnoucí koruna je dalším riskantním elementem, protože zdražuje dovážené zboží. Aktuálně euro odpovídá zhruba 25,4 koruny. Ještě před rokem přitom česká měna fungovala opačně. Tehdy kurz 23 korun za euro pomáhal tláčit inflaci k dvouprocentnímu cíli.

Koruna slábne především kvůli tomu, že zatímco ČNB sazby snižuje, americká i evropská centrální banka s tím otálení. Zmenšuje se tak rozdíl mezi úroky ČNB na jedné straně a americké Fedu a Evropské centrální banky na druhé. Koruna je proto z pohledu investorů čím dál tím méně atraktivní. Podle zakladatele a šéfa platební společnosti EasyChange Matěje Nováka koruna letos oslabí k 25,50 za euro, kde se ustálí.

5 Větší množství peněz v oběhu

Hrozbou v delším horizontu může být rovněž větší množství peněz

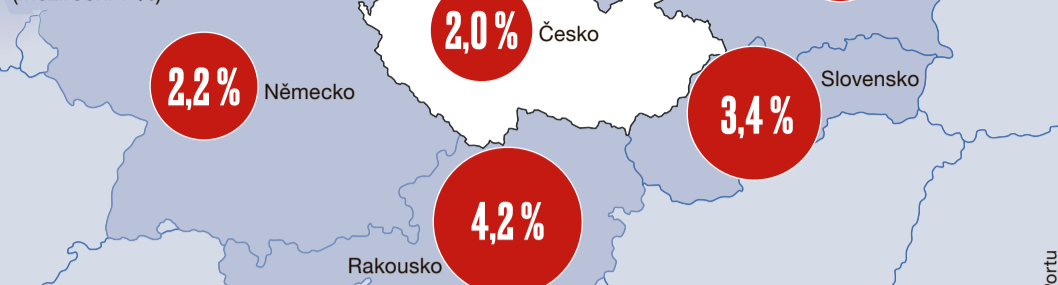
v ekonomice kvůli dostupnějším úvěrům, uvedl guvernér Michl.

Snížení úroků zlevňuje úvěry. Banky navíc reagují nižším úročením vkladů na spořicí a termínovaných účtech, takže spořit pro lidi není výhodné. Kombinace obojího by tak měla přimět domácnosti více utrácet.

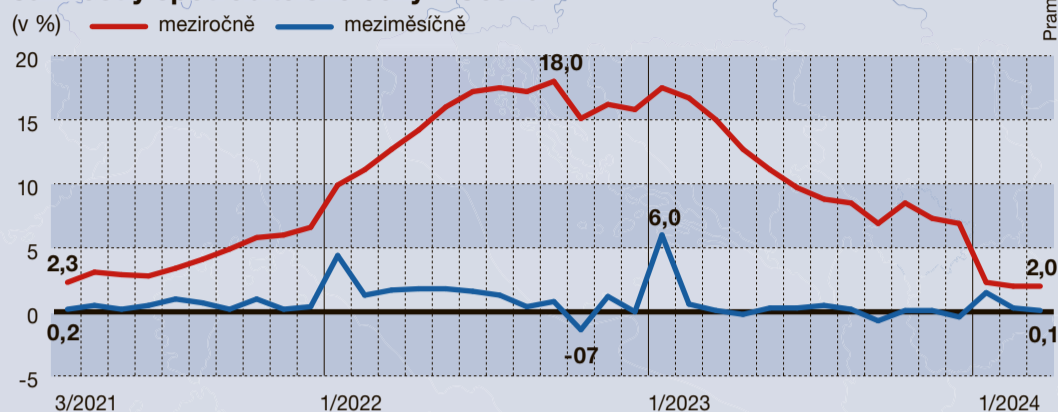
Na trhu nicméně stále přetrvává shoda, že průměrná inflace se letos udrží pod třemi procenty. S tím ve své jarní prognóze počítá i ministerstvo financí. Cílové pásmo ČNB je jedno až tři procenta.

Inflace ve střední Evropě

Jak vysoká byla v březnu inflace v okolních zemích (meziroční v %)

Jak rostly spotřebitelské ceny v Česku (v %)

INZERCE

PŘIDEJ SE A TRÉNUJ PILNĚ JAKO VČELKA

VČELI OLYMPIÁDA

ŠESTKA ŠAMPIONŮ

- Medoslav Rojik
- Bzučák Šíp
- Čmelanda Silanda
- Včelka Čilek
- Piruška Bětka
- Atletka Natka

SLEVA AŽ 88%

Vltni k nám a posbírej je všechny
Sbírejte nálepy za nákupy a posbírejte šestku šampionů

8 nálepek + doplatek 149,90 Kč
nebo
15 nálepek + doplatek 49,90 Kč

Akce trvá od 27. 3. do 4. 6. 2024.
Více na billa.cz

Rajčata cherry oválná
vanička, 1 ks, 500 g
100 g = 9,98 Kč
-36%
49⁹⁰

Krůtí prsa
cena za 1 kg
-35%
129⁹⁰

Tatra Máslo
250 g
100 g = 15,96 Kč
-32%
39⁹⁰

Actimel
12x 100 g
2 druhy
100 g = 7,49 Kč
-49% **XXL**
89⁹⁰

Lipánek Tvarohový kakao
-30% cukru
380 g
100 g = 10,50 Kč
-32% **XXL**
39⁹⁰

Majola Slunečnicový olej
1 l
↓ 28,90 Kč
-56%
28⁹⁰

Bramborové noky
500 g
100 g = 3,30 Kč
při koupi 1 ks 33,00
100 g = 6,60 Kč
při koupi 1 ks
↓ 16,40 Kč
KUPE 2 ZAPLAŤTE 1 **1+1**
16⁵⁰
cena za 1 ks při koupi 2 ks

Boneco Dijon hořčice
260 g
100 g = 10,35 Kč
↓ 24,90 Kč
26⁹⁰

Gillette Pěna sensitive
200 + 100 ml
100 ml = 23,30 Kč
-24%
69⁹⁰

Nejnižší cena za posledních 30 dní.

Nabídka platí od středy 10. 4. do úterý 16. 4. 2024.

www.billa.cz